

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 kwietnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w W. stwierdził, że M. O. nie podlega ubezpieczeniom społecznym pracowników z tytułu zatrudnienia w (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. od dnia 1 lipca 2014 roku.

Decyzja została wydana na podstawie art.83 ust.1 punkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz.1442 ze zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń w dniu 15 grudnia 2014 roku. Dokumenty wpłynęły do Zakładu po terminie wynikającym z przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w trakcie niezdolności do pracy M. O. i po ponad 5 miesiącach od dnia, jaki strony wskazują jako datę rozpoczęcia pracy i na dwa tygodnie przed urodzeniem dziecka.

Zdaniem organu rentowego M. O. trudno byłoby świadczyć pracę w wymiarze połowy etatu u płatnika składek spółki (...), gdyż była zatrudniona w innej spółce na cały etat. Wątpliwości budzi również zmiana umowy pracę w zakresie miejsca świadczenia pracy. W umowie strony wskazały adres: W. ul. (...), a w dniu 2 lipca 2014 roku zmieniły umowę w zakresie miejsca świadczenia pracy, ponieważ przy ul. (...) mieści się tzw. wirtualne biuro, pomimo, iż pracodawca wiedział w dniu zawarcia umowy o pracę, że świadczenie pracy w W. nie będzie możliwe. Zmieniony został również system czasu pracy na zadaniowy.

Zakład wskazał, że ubezpieczona nie miała kwalifikacji do wykonywania pracy dyrektora finansowego, ponieważ ukończyła studia wyższe na kierunku pedagogika ze specjalnością edukacja wczesnoszkolna z językiem angielskim. Pracodawca nie przedstawił żadnych dokumentów świadczących o wykonywaniu pracy przez ubezpieczoną. Od 1 stycznia 2015 roku ubezpieczona została wyrejestrowana z ubezpieczeń a na jej miejsce nie została zatrudniona inna osoba.

Pomimo istnienia formalnej umowy o pracę, zdaniem organu rentowego, możliwe jest ustalenie, że konkretnych okolicznościach faktycznych umowa została zawarta dla pozorów, bowiem jedynym celem jej zawarcia i zgłoszenia ubezpieczonej do ubezpieczeń społecznych było uzyskanie prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego w czasie choroby i macierzyństwa.

Powyzszą decyzję zaskarżyła w całości M. O.. Wniosła o jej uchylenie, gdyż jest niesłuszna, błędna, została oparta nie na faktach a na wymyślonych przez urzędników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych historiach.

W uzasadnieniu podała, że aktywność zawodową w spółce (...) rozpoczęła 1 lipca 2014 roku w Z. przy ul. (...), o godzinie 17. Pracowała na podstawie umowy o pracę na okres próbny, w wymiarze na 1/2 etatu, 4 godziny dziennie przez 5 dni w tygodniu w zadaniowym systemie czasu pracy. Za pracę otrzymała wynagrodzenie w wysokości 10.000 zł brutto. Pracę wykonywała też w miejscu zamieszkania, gdzie zajmowała się tłumaczeniem dokumentów, analizowała i przygotowywała oferty dla klientów, ustalała terminy spotkań w ramach rekrutacji pracowników, opracowywała strategię zatrudnienia obywateli Ukrainy do prac budowlanych. W biurze w Z. kompletowała dokumenty, faktury, sprawdzała je pod względem merytorycznym, formalnym, sporządzała ich zestawienie w formie tabeli co było niezbędne do oceny sytuacji finansowej spółki. Zatrudniona przez spółkę księgową zajmowała się obsługą rachunkową spółki – dekretowała i księgowała dokumenty, sporządzała deklaracje podatkowe, prowadziła dokumentację kadrową i płacową. Ubezpieczona podlegała bezpośrednio prezesowi, który wyznaczał jej zadania i na bieżąco oceniał ich wykonanie.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. przyłączyła się do odwołania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością została zarejestrowana w dniu 15 listopada 2013 roku. Spółka ma siedzibę w W. przy ul. (...).

Prokurentem spółki jest G. S., a prezesem zarządu do 30 listopada 2015 roku był T. K. (odpis z KRS – k.18, zeznania świadka T. K. min.01:21:46 protokół z 27.01.2016 r.)

W dniu 7 listopada 2013 roku spółka zawarła umowę z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na podstawie której spółce (...) zostało udostępnione pomieszczenie biurowe celem zarejestrowania siedziby prowadzonej firmy oraz adresu do korespondencji przy ul. (...) w W.. Spółka (...) została upoważniona do odbioru korespondencji dla spółki (...). (umowa, pełnomocnictwo – akta ZUS)

G. S. prowadzi również działalność gospodarczą pod nazwą Zakład (...) G. S.. Działalność jest prowadzona w Z. przy ul. (...). (wydruk z (...) akta ZUS)

Ubezpieczona M. O. ma wykształcenie wyższe, ukończyła studia na wydziale pedagogiki o specjalności edukacja wczesnoszkolna z językiem angielskim.

Ubezpieczona pracowała jako specjalista do spraw handlu oraz kierownik działu handlu. (kwestionariusz osobowy – akta osobowe – k.18)

Ubezpieczona ukończyła szkolenia w ramach projektu (...) Akademia (...) o tematach: (...), (...), (...), (...), (...) oraz w ramach projektu Akademia (...) szkolenia: „Elastyczny pracownik” i „Akademia lidera”. (certyfikaty, zaświadczenia – k.26)

W dniu 1 lipca 2014 roku ubezpieczona uzyskała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku dyrektora finansowego oraz odbyła szkolenie bhp. (zaświadczenie, karta szkolenia – akta osobowe – k.18)

Zainteresowana spółka poszukiwała osoby, która zajmie się rozwojem rynków wschodnich oraz będzie znała język rosyjski. Syn T. K., ówczesnego prezesa zarządu spółki, polecił ubezpieczoną do pracy w spółce. (zeznania świadka T. K. min.01:21:46-1:30:04 protokół z 27.01.2016 r.)

W dniu 1 lipca 2014 roku ubezpieczona zawarła z (...) Polska spółką w ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę o pracę. Ubezpieczona została zatrudniona na okres próbny 6 miesięcy (od 1 lipca 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku) na stanowisku dyrektora finansowego w wymiarze 1/2 etatu. W umowie określono miejsce wykonywania pracy – W. ul. (...). (umowa – akta osobowe – k.18)

W dniu 2 lipca 2014 roku został podpisany aneks do umowy o pracę, na podstawie którego strony zmieniły miejsce świadczenia pracy na Z. ul. (...) (biuro prokurenta spółki, w wymiarze nie mniejszym niż połowa czasu pracy) i L. 24A (miejsce zamieszkania ubezpieczonej, w pozostałym wymiarze czasu pracy) oraz system czasu pracy na zadaniowy. (aneks – akta osobowe – k.18)

Podpisując umowę o pracę z zainteresowaną spółką ubezpieczona wiedziała, że jest w ciąży. (dokumentacja medyczna – k.60-61)

Do obowiązków ubezpieczonej należało:

1) przygotowanie strategii rozwoju spółki w zakresie ekspansji na rynki wschodnie, w tym poszukiwanie odbiorców na usługi i towary, z ukierunkowaniem na usługi budowlane i sprzedaż materiałów budowlanych, analiza

ryнку wschodniego pod kątem pozyskania siły roboczej, wspomaganie zarządu w procesie podejmowania decyzji dotyczących spraw finansowych;

2) przygotowanie raportu finansowego dla zarządu w terminie 30 dni od dnia zakończenia roku obrachunkowego: w szczególności analiza podjętych w danym roku obrachunkowym działań mający pozytywny wpływ na podtrzymanie dobrych wyników finansowych lub wyeliminowanie zagrożeń i wdrożenie planów naprawczych, propozycja krótko i długoterminowej strategii finansowej z uwzględnieniem oceny ryzyka finansowego i handlowego;

3) współpraca z biurem rachunkowym i audytorami;

4) utrzymywanie kontaktów z instytucjami finansowymi;

5) nadzór nad przygotowaniem sprawozdań finansowych;

6) nadzór nad procedurami finansowymi pod względem ich zgodności z prawem podatkowym;

7) ocena rentowności obszarów działania spółki;

8) identyfikowanie możliwości rozwoju przedsiębiorstwa;

9) kontrola kosztów spółki przez sprawdzanie pod względem formalnym dokumentów księgowych, przed ich przekazaniem do biura rachunkowego;

10) nadzór nad terminowością rozliczeń finansowych. (zakres obowiązków – akta osobowe – k.18)

T. K. polecił ubezpieczonej znalezienie odbiorców i dostawców usług budowlanych na Ukrainie, prowadzenie rekrutacji i zorganizowanie rozmów kwalifikacyjnych z pracownikami z Ukrainy, Mołdawii, Rosji. (zeznania świadków T. K. min.01:21:46-01:30:04 protokół z 27.01.2016 r., R. S. min.00:51:28-00:58:27 protokół z 27.01.2016 r., W. O. min.01:14:54-01:17:20 protokół z 27.01.2016 r.)

Pracodawca udostępnił ubezpieczonej pomieszczenie biurowe w firmie (...) w Z.. (zeznania świadka G. S. min.00:46:29-00:52:28 protokół z 27.01.2016 r.)

Ubezpieczona podpisała listę obecności za lipiec 2014 roku. (lista obecności k.123 akt ZUS)

Ubezpieczona potwierdziła otrzymanie wynagrodzenia w gotówce, podpisując listę płac. Wypłatę wynagrodzenia spółka wykazała w zestawieniu obrotów i sald za 2014 roku. (listy płac – k.18, zestawienie – k.26)

Ubezpieczona w pracy korzystała z prywatnego komputera, posługiwała się swoim telefonem. (zeznania świadka G. S. min.00:46:29-00:52:28 protokół z 27.01.2016 r.)

Spółka nie interesowała się z kim ubezpieczona się kontaktuje ani gdzie wyjeżdża wykonując pracę. (zeznania świadka T. K. min.01:21:46-01:30:04 protokół z 27.01.2016 r.)

Ubezpieczona potwierdziła imienną pieczętką sprawdzenie pod względem formalnym faktur z dnia: 4, 19, 23, 30 lipca 2014 roku, 2, 5, 7, 8, 11, 12, 13, 14 i 16 sierpnia 2014 roku. Ubezpieczona nie wpisała daty wykonania tej czynności. (faktury – k.217-275 akt ZUS)

W dniach 11, 24, 29 i 30 lipca 2014 roku ubezpieczona wypełniła kwestionariusze osób ubiegających się o zatrudnienie. (kwestionariusze – k.151-157, k.277-287 akt ZUS)

Od 20 sierpnia 2014 roku ubezpieczona była niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. Niezdolność ta trwała do dnia porodu, do 25 grudnia 2014 roku. (zaświadczenie lekarskie – akta osobowe, k.18)

Spółka wypełniła deklaracje rozliczeniowe (...) P (...) i imienny raport o należnościach i składkach 4 listopada 2014 roku. (deklaracje, raport – k.26)

Spółka opłaciła składki na ubezpieczenie społeczne za M. O.:

- za lipiec w dniu 19 sierpnia 2014 roku,
- za sierpień w dniu 15 września 2014 roku,
- za wrzesień w dniu 15 października 2014 roku,
- za grudzień – 13 maja 2015 roku. (pismo ZUS – k.82)

Spółka współpracuje z biurem księgowym oraz księgową B. S.. Biuro nie prowadzi spraw kadrowych. B. S. elektronicznie przesłała do ZUS druk (...) (zgłoszenie płatnika składek) i zgłosiła ubezpieczoną, jednak Zakład odesłał dokumenty gdyż spółka nie była zgłoszona jako płatnik. Prawidłowe dokumenty zostały złożone w grudniu 2014 roku. (zeznania świadka B. S. min.00:03:27-00:18:12 protokół z 27.06.2016 r.)

W okresie nieobecności ubezpieczonej w pracy spółka nie zatrudniła innej osoby na stanowisko dyrektora finansowego. (zeznania świadka G. S. min.00:39:43-00:46:29 protokół z 27.01.2016 r.)

W dniu 31 grudnia 2014 roku ubezpieczona wystąpiła do pracodawcy o udzielenie urlopu macierzyńskiego. (wniosek – akta osobowe, k.18)

W dniu 12 listopada 2014 roku spółka złożyła w Zakładzie zaświadczenie płatnika składek, w potwierdziła:

- zatrudnienie ubezpieczonej od 1 lipca 2014 roku w wymiarze 1 etatu,
- niezdolność ubezpieczonej do pracy w okresie od 20 sierpnia 2014 roku,
- wypłacenie wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy w okresie od 20 sierpnia 2014 roku do 21 września 2014 roku. (zaświadczenie – akta ZUS)

12 grudnia 2014 roku zainteresowana zgłosiła ubezpieczoną do ubezpieczeń społecznych oraz złożyła imienny raporty miesięczny. (zgłoszenie – akta ZUS)

W dniu 12 stycznia 2015 roku zainteresowana spółka wystawiła ubezpieczonej świadectwo pracy, w którym wskazała, iż umowa o pracę została rozwiązana z upływem czasu na jaki została zawarta. (świadectwo pracy – k.18 akta osobowe)

W dniu 7 maja 2015 roku zainteresowana wydała ubezpieczonej zaświadczenie, z którego wynika, iż w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 2014 roku była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku dyrektora finansowego. (zaświadczenie – akta osobowe część C, k.18)

Od dnia 3 marca 2014 roku ubezpieczona była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy spółce cywilnej (...) w P. jako kierownik działu handlu z wynagrodzeniem 4.219,18 zł w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczona świadczyła pracę w R.. (umowa – k.26)

Ubezpieczona pracowała w D. do godziny 16:00. (zeznania ubezpieczonej min.00:04:44-00:14:52 protokół z 27.01.2016 r. w zw. z min.00:05:39 protokół z 6.04.2016 r.)

W dniu 20 sierpnia 2014 roku spółka (...) rozwiązała z ubezpieczoną umowę o pracę bez wypowiedzenia z powodu rażącego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych – lojalności wobec pracodawcy i dbania o dobro zakładu – spowodowane:

1) prowadzeniem działalności konkurencyjnej wobec (...) s.c., mimo obowiązku powstrzymania się od takiej działalności wskazanym w umowie o zakazie konkurencji, świadczenia usług/pracy na rzecz podmiotów konkurencyjnych wobec pracodawcy (w tym dla (...) Polska) lub działań na rzecz podmiotów prowadzących działalność konkurencyjną, oferując klientom D. produkty będące przedmiotem działalności spółki lub przygotowując kontrakty w języku rosyjskim;

2) naruszeniem tajemnicy przedsiębiorstwa oraz świadomym uzyskiwaniem informacji do których nie miała dostępu, nieuprawnione korzystanie z baz danych klientów i kontrahentów, wnoszenie dokumentów poza siedzibę spółki (elektroniczne przekazywanie danych, skanowanie dokumentów). (oświadczenie o rozwiązaniu umowy – k.5)

Ubezpieczona została również wezwana do zapłaty kary umownej w wysokości 50.000 zł. (wezwanie – k.6)

Ubezpieczona złożyła odwołanie od rozwiązania umowy. (zeznania ubezpieczonej min.00:14:52-00:20:38 protokół z 27.01.2016 r. w zw. z min. 00:05:39 protokół z 6.04.2016 r.)

W 2014 roku zainteresowana spółka osiągnęła zysk w wysokości 78.655,99 zł. (rachunek bilans –k.18)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z ww. dokumentów, których strony nie kwestionowały pod względem autentyczności.

Sąd pominął dokument zatytułowany „Baza kandydatów z Ukrainy na pracowników” i załączoną do niego listę kandydatów, bowiem dokument ten nie jest opatrzony datą i nie można ustalić kiedy został sporządzony.

Nie mają również potwierdzenia w zebranych w sprawie materiale dowodowym zeznania ubezpieczonej, że sporządzała tabelaryczne zestawienie wydatków. Dokument taki nie został przedstawiony w toku postępowania, a jeżeli zainteresowana spółka nie posiada tego dokumentu w formie papierowej nie było przeszkód do jego wydrukowania.

Załączona wizytówka nie potwierdza, że miało miejsce spotkanie ubezpieczonej z kontrahentem i ani daty spotkania. Ubezpieczona mogła wizytówkę uzyskać zarówno przed zatrudnieniem jaki i po zakończeniu pracy.

Z zeznań świadka B. S. wynika, że ubezpieczona podpisywała faktury. W toku postępowania zostały złożone faktury podpisane przez ubezpieczoną, jednak brak daty na tych dokumentach nie pozwala na ustalenie kiedy czynność ta została wykonana.

Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadków G. S. i R. S. w zakresie wykonania przez ubezpieczoną zestawienia kosztów, bowiem zeznania te są niespójne. Z zeznań świadka G. S. wynika, że miały to być zestawienia miesięczne, a z zeznań R. S., że były to zestawienia dzienne. Zainteresowany nie załączył zestawień do akt, zatem nie ma możliwości ustalenia czy zestawienia te były sporządzone i jeżeli tak czy były to zestawienia miesięczne czy dzienne.

Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom ubezpieczonej, że jej wynagrodzenie w spółce (...) wynosiło 5.000 zł netto, bowiem w umowie o pracę wskazano wynagrodzenie 4.219.18 zł.

Nie zasługują na wiarę zeznania ubezpieczonej, że otrzymywała polecenia do T. K. oraz że omawiała z nim to co zrobiła. Zeznania te nie zostały potwierdzone przez T. K.. Z jego zeznań wynika, że spółki nie interesowało gdzie ubezpieczona jeździ i z kim rozmawia.

Świadek W. O. ma małą wiedzę o pracy jaką ubezpieczona miała wykonywać na rzecz spółki. Z zeznań świadka wynika, iż miała zająć się wyszukiwaniem klientów i kontaktów. Zeznania świadka, że ubezpieczona pracowała również w soboty nie znalazły potwierdzenia w materiale dowodowym.

Świadkowie R. S. i G. S. zeznali, czym ubezpieczona miała się zajmować, że miała poszukiwać pracowników i kontrahentów. Z zeznań świadków nie wynika, czy ubezpieczona wykonywała te prace, w jakich godzinach pracowała, gdzie poszukiwała kontrahentów i pracowników.

Świadek R. S. zeznał, że ubezpieczona sprawdzała faktury i robiła zestawienie kosztów. Ubezpieczona faktycznie podpisała faktury, jednak jak wyżej wskazano nie można ustalić kiedy czynności te były wykonane.

Świadek R. S. nie ma wiedzy o spotkaniu ubezpieczonej z kontrahentem. O spotkaniu z kontrahentem nie ma wiedzy również świadek G. S.. Ówczesny prezes zarządu T. K. zeznał, że ubezpieczona spotkała się z jednym klientem, ale nie ma szczegółowej wiedzy w tym zakresie. Trudno przyjąć, że ubezpieczona nie zdałaby swojemu przełożonemu sprawozdania z tego spotkania jeżeli miałyby miejsce.

Zeznania świadka T. K. co do czasu pracy ubezpieczonej są wewnątrznie sprzeczne i tym samym niewiarygodne. Świadek zeznał, że ubezpieczona pracowała od 17 do 21, cztery godziny, że nie spotkał się z tym, aby wyszła wcześniej oraz że nie był w spółce codziennie w tych godzinach. Świadek nie może mieć zatem pełnej wiedzy w jakim czasie ubezpieczona była w spółce, ani czy przebywała w biurze w czasie określonym w umowie, co najmniej 2 godziny.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.963) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanym przez art. 22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie do treści art.22§1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosunek pracy posiada szczególne cechy, które pozwalają na jego odróżnienie od innych stosunków prawnych do niego zbliżonych.

Stosunek pracy wyróżnia się:

- 1) koniecznością osobistego wykonania pracy,
- 2) podporządkowaniem pracownika pracodawcy,
- 3) wykonywaniem pracy na rzecz pracodawcy
- 4) i na jego ryzyko,
- 5) a ponadto odpłatnością pracy.

W razie ustalenia, że w łączącym strony stosunku prawnym występowały elementy obce stosunkowi pracy nie jest możliwa ocena, że zawarta została umowa o pracę.

Nawiązanie stosunku pracy skutkuje równoległym powstaniem stosunku ubezpieczenia. Obydwa te stosunki, jakkolwiek mają inne cele, to wzajemnie się uzupełniają i zabezpieczają pracownika materialnie - pierwszy na co dzień, drugi na wypadek zdarzeń losowych. Stosunek ubezpieczenia społecznego pracowniczego jest konsekwencją stosunku pracy i jako taki ma charakter wtórny. Ubezpieczenie społeczne nie może bowiem istnieć bez stosunku pracy. Uruchomienie stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Legalis nr 88987). Sam fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna.

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdzono, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia. Nawiązanie umowy o pracę może bowiem wynikać z czynności faktycznych wyrażających się z jednej strony zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy ubezpieczona M. O. faktycznie świadczyła pracę na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., czy też strony zawarły kwestionowaną umowę o pracę wyłącznie w celu wyłudzenia świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a więc dla pozoru, ewentualnie czy czynność ta nie zmierzała do obejścia prawa i nie była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

W ocenie Sądu analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że ubezpieczona nie wykonywała pracy na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na podstawie umowy o pracę.

Ocena realizacji zawartej przez ubezpieczoną i płatnika umowy o pracę wskazuje na to, że strony zawarły umowę o pracę, której nie miały zamiaru realizować. O pozorności umowy o pracę wnioskować należy z całokształtu okoliczności dotyczących momentu zawarcia umowy, jak i przez pryzmat zdarzeń późniejszych.

Założenie akt osobowych przez spółkę, podpisanie przez ubezpieczoną listy obecności czy listy płac nie jest wystarczające do ustalenia, że doszło do powstania stosunku pracy. Do uznania, że doszło do powstania stosunku pracy konieczne jest ustalenie, że praca była faktycznie wykonywana, że strony miały zamiar i realizowały postanowienia umowy o pracę.

W ocenie Sądu nie ma żadnych dowodów potwierdzających wykonywanie przez ubezpieczoną pracy. Dowodu takiego nie stanowią ani zeznania ubezpieczonej ani zeznania świadków: T. K., W. O., R. S. i G. S..

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczona nie wykonywała pracy dyrektora finansowego. Ubezpieczona nie miała kwalifikacji do wykonywania pracy na tym stanowisku, a zakres obowiązków jakie miała wykonywać ograniczał się do poszukiwania kontrahentów i pracowników. Ubezpieczona w toku pracy zawodowej brała udział w szkoleniach dotyczących sprzedaży i zarządzania pracownikami. Ubezpieczona nie przedstawiła dokumentów, z których wynikałoby, że ma kompetencje w zakresie zarządzania finansami spółki czy budowania strategii rozwoju.

Niewykonywanie przez ubezpieczoną pracy wskazanej w umowie o pracę świadczy o pozorności zatrudnienia pracownika, strony umówił się bowiem, że zadania ubezpieczonej będą inne niż wynikające z umowy.

Nadto nie ma żadnych wiarygodnych dowodów, że ubezpieczona w czasie trwania umowy o pracę wykonywała inne prace zlecone przez pracodawcę. Dowodu takiego nie stanowi ani dokument w postaci bazy klientów czy też podpisane faktury. Dokumenty te nie są opatrzone datą, stąd nie można ustalić kiedy zostały sporządzone. O odbyciu rozmowy handlowej nie świadczy posiadanie przez ubezpieczoną wizytówki.

Odnosząc się do organizacji czasu pracy ubezpieczonej należy wskazać, iż zgodnie z treścią art.140 k.p. w przypadkach uzasadnionych rodzajem pracy lub jej organizacją albo miejscem wykonywania pracy może być stosowany system zadaniowego czasu pracy. Pracodawca, po porozumieniu z pracownikiem, ustala czas niezbędny do wykonania powierzonych zadań, uwzględniając wymiar czasu pracy wynikający z norm określonych w art.129 k.p. Ten rodzaj czasu pracy może być stosowany, gdy rodzaj pracy, jej organizacja albo miejsce wykonywania uniemożliwiają lub znacznie utrudniają kontrolę pracodawcy nad pracownikiem w czasie wykonywania pracy.

Z ustaleń Sądu wynika, że ubezpieczona nie pracowała w zadaniowym czasie pracy. Ubezpieczona miała pracę świadczyć w biurze należącym do prokurenta spółki – (...) co najmniej 2 godziny dziennie, a w pozostałym czasie w miejscu swojego zamieszkania. Ubezpieczona miała świadczyć pracę 5 dni w tygodniu, po 4 godziny dziennie. Zarówno miejsce wykonywania pracy jak i czas pracy został jednoznacznie określony przez pracodawcę. Rodzaj powierzonej pracy również nie wymagał określenia zadaniowego czasu pracy.

Nadto analiza wykonywania przez ubezpieczoną pracy prowadzi do wniosku, że ubezpieczona nie wykonywała pracy pod nadzorem, kierownictwem pracodawcy. Bezpośrednim przełożonym ubezpieczonej był T. K.. Z jego zeznań wynika, iż spółki nie interesowało z kim ubezpieczona rozmawia i gdzie jeździ. Ubezpieczona nie składała sprawozdań z wykonanej pracy. Ta swoboda ubezpieczonej świadczy o braku podporządkowania.

Wątpliwości budzą także okoliczności związane z podpisaniem aneksu do umowy o pracę. Spółka w umowie wskazała, iż ubezpieczona będzie wykonywała pracę w W. przy ul. (...). Pod tym adresem spółka wynajmuje pomieszczenie biurowe, ale nie prowadzi żadnej działalności. Trudno przyjąć, by ta istotna okoliczność została przeoczona w umowie o pracę i w dniu następnym konieczne było sporządzenie aneksu.

O braku faktycznego zatrudnienia ubezpieczonej świadczy również okoliczność, iż ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych na dwa tygodnie przed porodem. Wprawdzie pracodawca wyjaśnił, iż uznał, że spółka zostanie zgłoszona do ZUS przez Sąd dokonujący rejestracji, jednak okoliczność ta nie usprawiedliwia jego działania. Zainteresowana spółka jako profesjonalny uczestnik obrotu gospodarczego powinna znać regulacje i obowiązki związane ze zgłoszeniem w Zakładzie. Brak zgłoszenia do ubezpieczeń spółka zaczęła wyjaśniać, gdy ubezpieczona nie otrzymała zasiłku chorobowego.

Na brak zamiaru realizacji umowy wskazują także okoliczności niezwiązane bezpośrednio z osobą ubezpieczonej jak niezatrudnienie innej osoby na jej miejsce, co świadczy o braku potrzeby zatrudnienia pracownika.

Ubezpieczona miałaby faktycznie wykonywać pracę w okresie od 1 lipca do 19 sierpnia 2014 roku. W okresie niezdolności ubezpieczonej do pracy pracodawca nie zatrudnił pracownika na stanowisku dyrektora finansowego. Umowa o pracę wygasła z upływem czasu na jaki była zawarta (31 grudnia 2014 roku) i strony nie kontynuowały już współpracy po urodzeniu przez ubezpieczoną dziecka. Skoro ubezpieczona, jak wynika z zeznań T. K. posiadała wysokie kompetencje, a spółka zamierzała rozwijać się i poszukiwać kontrahentów i pracowników w Rosji, na Ukrainie to zarówno zatrudnienie ubezpieczonej jedynie na okres 6 miesięcy i niepodjęcie współpracy w okresie późniejszym podważa te twierdzenia.

Pracodawca wydał ubezpieczonej zaświadczenie o zatrudnieniu w pełnym wymiarze czasu pracy oraz wskazał taki wymiaru czasu pracy w zaświadczeniu płatnika składek skierowanym do ZUS, chociaż ubezpieczona była zatrudniona w wymiarze 1/2 etatu. Ubezpieczona po otrzymaniu tych dokumentów nie wносиła o ich sprostowanie.

Reasumując ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że ubezpieczona nie wykonywała pracy na rzecz zainteresowanej spółki na podstawie umowy o pracę i tym samym jako pracownik nie

podlega ubezpieczeniom społecznym, stosownie do treści art.6 ust.1 punkt 1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zawarta umowa o pracę jest zatem pozorna.

Zgodnie z art.83§1 k.c. w zw. z art.300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozoru. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie przez strony na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art.58§1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

W wyroku z dnia 2 lipca 2008 roku (II UK 334/07, Lex nr 531865) Sąd Najwyższy wskazał, iż w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa. Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia.

Celem podjętych przez ubezpieczoną działań było uzyskanie wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z ciążą i macierzyństwem. Nawet jeżeli nie można zarzucić ubezpieczonej takiego działania, to z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż umowa o pracę nie była wykonywana. Wprawdzie płatnik składek założył akta osobowe, ubezpieczona podpisywała listy płac, to jednak w ocenie Sądu dokumenty te nie świadczą o wykonywaniu pracy. Stworzenie tej dokumentacji miało jedynie uprawdopodobnić świadczenie pracy. Do ustalenia, że doszło do powstania między stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy, wynikające z umowy o pracę i to czyniły.

Ubezpieczona mogła wykonywać pewne czynności na rzecz spółki, jednak nie w ramach zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

Przedstawione wyżej rozważania jednoznacznie wskazują, iż zawarta umowa o pracę i sposób jej realizacji nie odpowiada treści art.22 k.p. Umowa ta jest zatem nieważna z uwagi na jej pozorność (art.83§1 k.c.).

Wobec powyższego Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ustalająca niepodleganie przez M. O. od dnia 1 lipca 2014 roku ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. odpowiada prawu i na podstawie art.477¹§1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzając od ubezpieczonego na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Od 1 stycznia 2016 roku obowiązuje rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz.1805). Zgodnie z treścią §21 ww. rozporządzenia do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się

przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego należy zatem ustalić na podstawie §11 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz.U. 2013.490), przy uwzględnieniu treści §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2015 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2015 roku, poz.1078).

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonej.

1 sierpnia 2016 roku